

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

**КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ**

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

**бакалавр
08 Право
081 Право
Право
6
2, 3 рік, IV, V семестр
Обов'язковий компонент**

згідно з розкладом
українська
щопонеділка 12.00-13.00 (210 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на
платформах ZOOM та Google-class).
Кандидат юридичних наук, доцент
Лазаренко Алла Миколаївна
E-mail: Alla_Apanasenko@ukr.net
м.т.0931122156

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна "Кримінальне право України" у системі юридичних дисциплін належить до фундаментальних і профілюючих.

Кримінальне право як галузь у системі права відображає політику держави у сфері боротьби зі злочинністю. Воно базується на положеннях Конституції України й безпосередньо впливає на становлення та розвиток таких галузей права, як кримінально-процесуальне та кримінально-виконавче, тісно взаємодіє з цивільним, трудовим, адміністративним та іншими галузями права, а також із криминологією, криміналістикою, судовою медициною, судовою психіатрією, юридичною психологією.

Кримінальне право як фундаментальна навчальна дисципліна і наука спонукає студента до творчого опанування не тільки лекційного матеріалу, а й матеріалів підручників та іншої кримінально-правової літератури; до самовиховання та набуття навичок наукового дискусювання з проблемних питань: доказово й аргументовано, з теоретичним і практичним обґрунтуванням, урахуванням зарубіжного досвіду.

Після завершення вивчення дисципліни «Кримінальне право» студенти можуть вільно оперувати основними поняттями з кримінального права: розуміти сутність кримінального правопорушення, його складових (кримінального проступку, злочину), досліджувати особливості стадій вчинення кримінальних правопорушення, співучасті, множинності, обставин, що виключають злочинність, знати специфіку окремих видів кримінальних правопорушень. Студенти також можуть використовувати практичні навички при вирішенні конкретних життєвих ситуацій, складанні документів тощо у майбутній професійній діяльності.

Програма курсу «Кримінальне право» підготовлена з урахуванням типових програм для вищих навчальних закладів. Навчальний курс «Кримінальне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Курс «Кримінальне право» для студентів II курсу розрахований на IV-й семестр, передбачає: 34 лекційних, 26 практичних години, а також 120 годин самостійної роботи; для студентів III курсу розрахований на V семестр, передбачає: 24 лекційних, 36 практичних години, а також 120 годин самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни складається з 6-ти кредитів на 2 курсі IV семестру та з 6-ти кредитів на 3 курсі V семестру:

2 курс IV семестру

1. Поняття кримінального права України. Кримінальна відповідальність. Поняття та ознаки складу кримінального правопорушення.
2. Характеристика елементів складу кримінального правопорушення.
3. Поняття, види та стадії вчинення кримінального правопорушення. Поняття і види співучасті у кримінальному правопорушенні.
4. Множинність кримінальних правопорушень. Обставини, що виключають злочинність діяння
5. Заходи кримінально-правового впливу. Звільнення від кримінальної відповідальності. Покарання та його види. Основні засади призначення та звільнення від покарання. Звільнення від покарання
6. Поняття судимості та примусових заходів медичного характеру. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

3 курс V семестр

1. Загальна характеристика особливої частини кримінального права. Злочини проти основ національної безпеки. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи
2. Кримінальні правопорушення проти волі, честі, гідності, проти статевої недоторканості. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших конституційних прав і свобод людини і громадянина. Кримінальні правопорушення проти власності.
3. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.
4. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.
5. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, їх

аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

6. Кримінальні правопорушення проти правосуддя. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення). Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Метою викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право» є формування у студентів компетентностей у галузі кримінального права, засвоєння студентами знань про: поняття, особливості кримінального правопорушення, злочину, проступку; сутність складу та елементів кримінального правопорушення. Особливості інститутів: стадій вчинення кримінального правопорушення, співучасті, множинності, обставин, що виключають злочинність діяння. Розуміння сутності та мети покарання, особливостей видів покарання, основних засад призначення та звільнення від покарання. Вміння проводити аналіз складів кримінальних правопорушень, передбачених особливою частиною ККУ.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК15	Прагнення до збереження навколишнього середовища
СК3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи
СК4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини
СК5	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права
СК7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8.	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК9.	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів
СК10.	Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації
СК15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 17	Здатність до застосування в юридичній діяльності системи кримінально-правових норм, які визначають підстави та принципи кримінальної відповідальності, а також те, які суспільно небезпечні діяння є злочинними і які покарання слід застосовувати до осіб, що їх вчинили.
СК 19	Здатність здійснювати кримінально-правову кваліфікацію кримінальних правопорушень.
СК 20	Здатність застосовувати засоби, прийоми та методи збирання, дослідження, оцінки доказів для розкриття, розслідування, судового розгляду та попередження кримінальних правопорушень
СК 21	Здатність застосовувати нормативно-правові засади здійснення оперативно-розшукової діяльності
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин..
ПРН 2	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
ПРН 3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН 4	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
ПРН 5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему
ПРН 7	Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
ПРН 10	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію
ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13	. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту
ПРН15	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних
ПРН 18	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
ПРН 19	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права
ПРН20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів
ПРН 21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
ПРН23	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

**Тематичний план
2 курс IV семестр**

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовний модуль 1. Поняття кримінального права України. Кримінальна відповідальність. Поняття та ознаки складу кримінального правопорушення.					
1	Поняття і система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність та його тлумачення.	15	2	1	12
2	Поняття, ознаки, склад, класифікація кримінального правопорушення. Кримінальна відповідальність та її підстави.	15	2	1	12
Всього за змістовний модуль 1		30	4	2	24
Змістовний модуль 2. Характеристика елементів складу кримінального правопорушення.					

3	Об'єкт складу кримінального правопорушення.	7	2	2	3
4	Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення	8	4	2	2
5	Суб'єкт кримінального правопорушення	7	2	2	3
6	Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення та її кримінально-правове значення.	8	4	2	2
Всього за змістовний модуль 2		30	12	8	10
Змістовний модуль 3. Поняття, види та стадії вчинення кримінального правопорушення. Поняття і види співучасті у кримінальному правопорушенні.					
7	Стадії кримінального правопорушення	14	2	2	10
8	Співучасть у кримінальному правопорушенні. Причетність до кримінального правопорушення.	16	2	2	12
Всього за змістовний модуль 3		30	4	4	22
Змістовний модуль 4. Множинність кримінальних правопорушень. Обставини, що виключають злочинність діяння					
9	Повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень та кримінально-правова характеристика.	16	2	2	12
10	Обставини, що виключають злочинність діяння: поняття та види.	14	2	2	10
Всього за змістовний модуль 4.		30	4	4	22
Змістовний модуль 5. Заходи кримінально-правового впливу. Звільнення від кримінальної відповідальності. Покарання та його види. Основні засади призначення та звільнення від покарання. Звільнення від покарання					
11	Заходи кримінально-правового впливу. Звільнення від кримінальної відповідальності (правові наслідки та види).	15	2	2	11

12	Поняття, ознаки, значення та класифікація покарань. Засади призначення покарань.	15	2	2	11
Всього за змістовний модуль 5		30	4	4	22
Змістовний модуль 6. Поняття судимості та примусових заходів медичного характеру. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.					
13	Поняття та правові наслідки судимості. Погашення та зняття судимості.	10	2	2	6
14	Заходи кримінально-правового характеру	10	2	1	7
15	Підстави кримінальної відповідальності, звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання неповнолітніх	10	2	1	7
Всього за змістовний модуль 6		30	6	4	20
Разом за курс		180	34	26	120

3 курс V семестр

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика особливої частини кримінального права. Злочини проти основ національної безпеки. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи..					
1	Поняття та система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.	16	1	2	13
2	Злочини проти основ національної безпеки. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.	14	2	2	10
Всього за змістовний модуль 1		30	3	4	23
Змістовний модуль 2. Кримінальні правопорушення проти волі, честі, гідності, проти статевої недоторканості. Кримінальні правопорушення проти виборчих,					

трудо­вих та інших конституційних прав і свобод людини і громадянина. Кримінальні правопорушення проти власності.					
3	Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості	8	2	2	4
4	Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.	13	1	2	10
5	Поняття, види та загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти власності.	9	2	2	5
Всього за змістовний модуль 2		30	5	6	19
Змістовний модуль 3. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.					
6	Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.	6	2	2	2
7	Кримінальні правопорушення проти довкілля	9	1	1	7
8	Кримінально-правова характеристика і види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.	6	2	2	2
9	Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.	9	1	1	7
Всього за змістовний модуль 3		30	6	6	18
Змістовний модуль 4. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державного кордону України, забезпечення призову та					

мобілізації. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.					
10	Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.	7	1	2	4
11	Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	8	1	2	5
12	Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації	7	1	2	4
13	Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.	8	1	2	5
Всього за змістовний модуль 4.		30	4	8	18
Змістовний модуль 5. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.					
14	Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.	9	1	2	6
15	Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні	9	1	2	6

	правопорушення проти здоров'я населення.				
16	Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.	12	1	2	9
Всього за змістовний модуль 5		30	3	6	21
Змістовний модуль 6. Кримінальні правопорушення проти правосуддя. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення). Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.					
17	Поняття і загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.	10	1	2	7
18	Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).	10	1	2	7
19	Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.	10	1	2	7
Всього за змістовний модуль 6		30	3	6	21
Разом за курс		180	24	36	120

7. Тематика практичних занять.

2 курс IV семестр

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Поняття і система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність та його тлумачення.

План

1. Поняття кримінального права. Предмет та метод кримінального права. Завдання кримінального права. Система кримінального права. Загальна і Особлива частини кримінального права.

2. Поняття і значення принципів кримінального права. Необхідність законодавчого визначення принципів кримінального права і його практичне значення.
3. Поняття кримінального закону, його ознаки, значення та структура.
4. Чинність кримінального закону в просторі. Поняття території України. Місце вчинення кримінального правопорушення. Визнання кримінального правопорушення таким, що вчинений на території України.
5. Чинність кримінального закону щодо осіб.
6. Чинність кримінального закону у часі.
7. Тлумачення кримінального закону.

Тема 2. Поняття, ознаки, склад, класифікація кримінального правопорушення. Кримінальна відповідальність та її підстави.

План

1. Поняття і ознаки кримінального правопорушення. Відмінність кримінального правопорушення від інших правопорушень.
2. Кримінальний проступок як вид кримінального правопорушення.
3. Поняття і ознаки злочину. Класифікація злочинів, її критерії і кримінально-правове значення.
4. Поняття кримінальної відповідальності та її підстава
5. Склад кримінального правопорушення його елементи та види.

Змістовний модуль 2.

Тема 3. Об'єкт складу кримінального правопорушення.

План

- 1 Поняття і значення об'єкта кримінального правопорушення. Механізм заподіяння шкоди об'єктові кримінального правопорушення.
- 2 Класифікація об'єктів кримінального правопорушення, її критерії і значення.
- 3 Поняття предмета кримінального правопорушення, його відмінність від об'єкта кримінального правопорушення, знарядь і засобів вчинення кримінального правопорушення. Значення предмета кримінального правопорушення.
- 4 Потерпілий від кримінального правопорушення.

Тема 4. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення

План

1. Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення.
2. Суспільно небезпечне діяння.
3. Суспільно небезпечні наслідки.
4. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками та його значення.
5. Спосіб, засоби, знаряддя, обстановка, час, місце вчинення кримінального правопорушення і їхнє кримінально-правове значення.

Тема 5. Суб'єкт кримінального правопорушення

План

1. Поняття і ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Суб'єкт кримінального правопорушення і особа винного.
2. Вік як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.
3. Поняття осудності та її зміст.
4. Поняття і критерії неосудності.
5. Поняття і кримінально-правове значення обмеженої осудності.
6. Поняття спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.

Тема 6. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення та її кримінально-правове значення.

План

1. Поняття, ознаки і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.
2. Поняття, зміст, форми і критерії вини.
3. Умисел і його види.
4. Необережність і її види. Випадок (казус) і його відмінність від кримінальної протиправної недбалості.
5. Мотив, мета та емоційний стан кримінального правопорушення, їхнє кримінально-правове значення.
6. Поняття та види помилки в кримінальному праві.

Змістовний модуль 3.

Тема 7. Стадії кримінального правопорушення

План

1. Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення, критерії і значення їхнього виділення.
2. Поняття і ознаки готування до кримінального правопорушення
3. Поняття, ознаки і види замаху на кримінальне правопорушення.
4. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні. Дійове каяття і його відмінність від добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні.

Тема 8. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Причетність до кримінального правопорушення.

План

1. Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні, її об'єктивні і суб'єктивні ознаки.
2. Види співучасників кримінального правопорушення, критерії і значення їхнього виділення.
3. Форми співучасті у кримінальному правопорушенні, критерії і значення їхнього виділення. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою, злочинною організацією. Характеристика цих форм співучасті.
4. Підстави і межі кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення. Кваліфікація діянь співучасників кримінального правопорушення.
5. Експес співучасника кримінального правопорушення. Види експесу. Вплив експесу на кримінальну відповідальність співучасників кримінального правопорушення.
6. Добровільна відмова співучасників, її особливості і вплив на кримінальну відповідальність співучасників кримінального правопорушення.

Змістовний модуль 4.

Тема 9. Повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень та кримінально-правова характеристика.

План

1. Поняття, ознаки і види множинності кримінальних правопорушень.
2. Поняття одиничного кримінального правопорушення.
3. Поняття і ознаки сукупності кримінальних правопорушень.
4. Поняття і види повторності кримінальних правопорушень.
5. Поняття, види і кримінально-правове значення рецидиву кримінальних правопорушень.

Тема 10. Обставини, що виключають злочинність діяння: поняття та види.

План

1. Поняття і ознаки обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
2. Необхідна оборона.
3. Уявна оборона (оборона від уявного посягання).
4. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Умови правомірності затримання такої особи.
5. Крайня необхідність.
6. Фізичний або психічний примус.
7. Виконання законного наказу або розпорядження.
8. Діяння, пов'язане з виправданим ризиком.
9. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Змістовний модуль 5.

Тема 11. Заходи кримінально-правового впливу. Звільнення від кримінальної відповідальності (правові наслідки та види).

План

1. Поняття, ознаки та види заходів кримінально-правового впливу.
2. Поняття, підстави, види і правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності.
3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
7. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.
8. Звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила військове кримінальне правопорушення, із застосуванням до неї заходів, передбачених Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.

Тема 12. Поняття, ознаки, значення та класифікація покарань. Засади призначення покарань.

План

1. Поняття, ознаки, мета види покарання. Відмінність покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу.
2. Види покарань. Класифікація покарань.
3. Штраф. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
4. Громадські роботи. Виправні роботи. Службові обмеження для військовослужбовців.
5. Конфіскація майна. Арешт. Обмеження волі.
6. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі.
7. Загальні засади призначення покарання, поняття і зміст.

Тема 13. Поняття та правові наслідки судимості. Погашення та зняття судимості.

План

1. Поняття і правове значення судимості.
2. Виникнення і припинення судимості.
3. Поняття і умови погашення судимості.
4. Дострокове зняття судимості.

Змістовний модуль 6.

Тема 14. Заходи кримінально-правового характеру

План

1. Поняття заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
2. Види заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
3. Примусові заходи медичного характеру: поняття та мета. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.
4. Види заходів медичного характеру, підстави і порядок застосування, продовження, зміни і припинення.
5. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.

Тема 15. Підстави кримінальної відповідальності, звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання неповнолітніх

План

1. Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.
2. Звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх із застосуванням примусових заходів виховного характеру.
3. Звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітнього у зв'язку із закінченням строків давності.
4. Особливості застосування до неповнолітніх покарання.
5. Особливості звільнення неповнолітніх від покарання.
6. Особливості звільнення неповнолітніх від відбування призначеного покарання.
7. Особливості припинення судимості у неповнолітніх. Умови погашення судимості у неповнолітніх.

3 курс V семестр

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Поняття та система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.

План

1. Поняття, значення і завдання Особливої частини кримінального права
2. Система Особливої частини Кримінального кодексу України
3. Поняття кваліфікації злочинів та її значення
4. Поняття, види та правові наслідки конкуренції кримінально-правових норм

Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

План

1. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України
2. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.
3. Кримінальні правопорушення проти життя особи(ст.115–120 КК).
4. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи (ст.121–128 КК).
5. Кримінальні правопорушення, що ставлять в небезпеку життя та здоров'я особи (ст.129–145КК).

Змістовний модуль 2.

Тема 3.Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості

План

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності
2. Види та кримінально-правовий аналіз кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності

3. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості
4. Проблеми застосування ст. 152 «Зґвалтування» КК України та ст. 153 «Сексуальне насильство» КК України
5. Кримінально-правова характеристика ст. 154 «Примушування до вступу в статевий зв'язок»
6. Проблеми застосування ст. 155 «Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку» КК України та ст. 156 «Розбещення неповнолітніх» КК України

Тема 4. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

План

1. Загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
2. Особливості кримінальних правопорушень проти виборчих прав людини і громадянина.
3. Особливості кримінальних правопорушень проти трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Тема 5. Поняття, види та загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти власності.

План

1. Поняття, види та загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти власності.
2. Некорисливі кримінальні правопорушення проти власності.
3. Корисливі посягання, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб та не пов'язані з обертанням чужого майна на свою користь або на користь інших осіб

Змістовний модуль 3.

Тема 6. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

План

1. Поняття, загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
2. Кримінальні правопорушення у сфері кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України, у сфері банкрутства.
3. Кримінальні правопорушення у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності господарюючих суб'єктів, у сфері обслуговування споживачів та використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів

Тема 7. Кримінальні правопорушення проти довкілля

План

1. Загальні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти довкілля.
2. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти екологічної безпеки.
3. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері землевикористання, охорони надр, атмосферного повітря.
4. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері охорони водних ресурсів.
5. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері лісовикористання, захисту рослинного і тваринного світу.

Тема 8. Кримінально-правова характеристика і види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

План

1. Поняття, види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки та їх загальна характеристика.
2. Кримінальні правопорушення, що сприяють створенню і діяльності організованих груп, злочинних організацій і озброєних банд.
3. Кримінальні правопорушення, пов'язані із тероризуванням населення, утворенням непередбачених законом воєнізованих або озброєних формувань.
4. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням правил придбання, зберігання вогнепальної зброї, боєприпасів, а також радіоактивних матеріалів.

Тема 9. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.

План

1. Поняття, види та особливості кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.
2. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням правил безпеки при виконанні робіт з підвищеною небезпекою.

Змістовний модуль 4.

Тема 10. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

План

1. Поняття та система транспортних кримінальних правопорушень.
2. Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху або експлуатацію залізничного, водного чи повітряного транспорту.
3. Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху або експлуатацію автотранспорту і міського електротранспорту.
4. Інші кримінальні правопорушення, що посягають на безпечну роботу транспорту

Тема 11. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності

План

1. Поняття і характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності і їх видів.
2. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку.
3. Кримінальні правопорушення проти моральності.

Тема 12. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації

План

1. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці та конфіденційної інформації, яка є власністю держави.
2. Кримінальні правопорушення у сфері недоторканості державного кордону України і безпеки міжнародних польотів, забезпечення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю.
3. Кримінальні правопорушення у сфері забезпечення призову та мобілізації, а також військового обліку і підготовки військовозобов'язаних

Тема 13. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.

План

1. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.
2. Кримінальні правопорушення у сфері використання державних символів.
3. Кримінальні правопорушення проти представників влади, працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань.
4. Кримінальні правопорушення у сфері використання документів і засобів отримання інформації

Змістовний модуль 5.

Тема 14. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

План

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання ЕОМ, систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.
2. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку.
3. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється.

Тема 15. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

План

1. Поняття і види кримінальних правопорушень проти здоров'я населення.
2. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення.
3. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних і одурманюючих засобів, а також допінгу.
4. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами, а також обладнанням, призначеним для їх виготовлення та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Тема 16. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

План

1. Поняття і загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
2. Кримінально-правова характеристика зловживання владою або службовим становищем, перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу,
3. Особливості застосування кримінальних правопорушень «Службове підроблення», «Службова недбалість»
4. Кримінальні правопорушення, пов'язані з прийняттям, одержанням та пропозицією неправомірної вигоди службовій особі.

Змістовний модуль 6.

Тема 17. Поняття і загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.

План

1. Поняття і загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.
2. Кримінальні правопорушення, які посягають на конституційні принципи діяльності органів досудового слідства, дізнання, прокуратури і суду.
3. Кримінальні правопорушення, які посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, майно суддів, засідателів та інших учасників судочинства.
4. Кримінальні правопорушення, які перешкоджають одержанню достовірних доказів, істинних висновків у справі та виконанню вироку (рішення) і призначеного ним покаранням

Тема 18. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).

План

1. Поняття, види, загальна характеристика військових кримінальних правопорушень.
2. Кримінально-правова характеристика окремих видів кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

План

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.
2. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства.
3. Кримінальні правопорушення проти міжнародного правопорядку

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 07.07.2020).
2. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 07.07.2020).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 07.07.2020).
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 07.07.2020).
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення: закон України від 07.04.2011 № 3207-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3207-17> (дата звернення: 07.07.2020).
6. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 07.07.2020).

7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>(дата звернення: 07.07.2020).
8. Про боротьбу з тероризмом: закон України від 20.03.2003 № 638-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (дата звернення: 07.07.2020).
9. Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 07.07.2020).
10. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 07.07.2020).
11. Про державний кордон України: закон України від 04.11.1991 № 1777-XII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (дата звернення: 07.07.2020).
12. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 № 6 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95> (дата звернення: 07.07.2020).

Основна:

1. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.
2. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посіб. / А. А. Васильєв, О. О. Житний, Є. О. Гладкова та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова. Харків: Право, 2020. 656 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. / А.М. Яценко, В.Б. Харченко, О.О. Житний та ін.; за заг. ред. О.М. Литвинова. Харків: Право, 2019. 480 с.
4. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях): навч. посіб./за заг. ред. д-ра юрид. наук., проф. О. М. Литвинова; Литвинов О. М., Житний О. О., Клемпарський М. М. та ін. Харків: МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2016. 328 с.
5. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб./за заг. ред. О. М. Литвинова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Константа, 2017. 448 с.
6. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : Т. 1 : Загальна частина./Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгіна ін. 5-те вид., допов. Харків: Право, 2013. 376 с.
7. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : Т. 2 : Особлива частина/за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна; Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгіна ін. 5-те вид., допов. Харків: Право, 2013. 1040 с.
8. Постанови Пленуму Верховного Суду України у справах кримінальної спеціалізації. Харків: Константа, 2018. 320 с.

Допоміжна

1. Панов М. І. Загальні засади кваліфікації злочинів: лекція. Х.: Право, 2016. 104 с.
2. Балабко В. В. Злочини проти життя та здоров'я особи: кримінальна відповідальність медичних працівників: монографія. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2017. 287 с.

3. Харь І. О. Теоретичні і прикладні проблеми суб'єкта злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина // *Юридична наука*. 2016. № 8. С. 96-129.
4. Харь І. О. Суб'єкт злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. *Юридична наука*. 2017. № 2. С. 99-124.
5. Вереша Р. В. Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами (порівняльно-правовий аспект). *Вісник Академії адвокатури України*. 2014. Т. 11 число 1 (29). С. 53-61.
6. Лазаренко А.М., Остапчук Л.Г. Деякі аспекти застосування медіації в теорії кримінального права Електронне наукове фахове видання "Юридичний науковий електронний журнал", 2021. №1. С.232-234. URL: editor@lsej.org.ua
7. Харь І. О. Суб'єкт злочину у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення. *Юридична наука*. 2017. № 4. С.41-60.
8. Сичевський В. В. Науково-практичний коментар до Розділу І Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України). Харків: Право, 2016. 230 с.
9. Семенюк О. Вина як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони злочинів у сфері охорони державної таємниці. *Юридична Україна*. 2016. № 9/10 (165-166). С. 36-43.
10. Семенюк О. Об'єкт злочинів у сфері охорони державної таємниці. *Юридична Україна*. 2016. № 7/8 (163-164). С. 56-63.
11. Відповідальність за військові злочини: практ. посіб. / упоряд.: Ю. І. Руснак. Київ: Центр учб. літ., 2016. 263 с.
12. Карпенко М. І. Злочини проти встановленого порядку несення військової (військові злочини): наук.-метод. посіб. Харків: Право, 2016. 315 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт МВС України <https://mvs.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Верховного Суду <https://supreme.court.gov.ua/supreme>
5. Інформаційне агентство ЛІГАБізнесІнформ <https://www.liga.net/>
6. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Юридична бібліотека <http://www.pravo.biz.ua/>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів:

2 курс IV семестру

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	15	3	до 45
Індивідуальне завдання (презентації)	2	20	до 20
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; науковий проект ¹	1	15	до 15
Підсумкова контрольна робота	2	20	до 20
Залік:			до 100

3 курс V семестру

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	19	2	до 38
Індивідуальне завдання (презентації)	1	10	до 10
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; науковий проект	1	15	до 15
Підсумкова контрольна робота	1	12	до 12
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.